

BEPERKING 'Ik zag altijd andere mensen diploma's halen en voelde me dan nutteloos'

Donald heeft zijn eerste Praktijkverklaring gehaald

„Ik zag altijd andere mensen diploma's halen en voelde me dan nutteloos”, zegt Donald (37). Dat is nu voorbij, want de licht verstandelijk beperkte Haarlemmer heeft met vijf anderen de Praktijkverklaring van de mbo-opleiding Assistent Dienstverlening gehaald voor de werkzaamheden van de dagbesteding Hart voor Nova van de Hartekamp Groep in het Nova College.

Ivo Laan
ivo.laan@mediahuis.nl

Haarlem ■ Het is een erkenning van hun werk bij het Nova College. Het is voor de meeste cliënten van de dagbesteding Hart voor Nova het eerste echte diploma dat ze halen. Donald legt uit wat het voor hem betekent: „Door het diploma voel ik me waardevol, ik doe ertoe. Ik heb nu de bevestiging dat ik wat kan bereiken.”

Het papiertje is geen lege huls, maar een bevestiging van wat de zes cliënten doen bij Hart voor Nova. Behalve de facilitaire taken als koffie, thee en de post rondbrengen en printpapier bijvullen, is hun belangrijkste missie ook om de mbo-zorgstudenten op het Nova College vertrouwd te maken met mensen met een verstandelijke beperking die ze in hun werk later zullen behandelen.

Sabrina Nijssen, senior begeleider bij Hart voor Nova: „Studenten hebben een bepaald beeld van de mensen met een beperking, je merkt dat dat beeld verandert als ze ermee in aanraking komen. Soms worden er eerst nog grappjes gemaakt, maar nadat ze de cliënten met een verstandelijke beperking hebben leren kennen, verandert dat.”

Serieuzer

De Haarlemse Jeroen (40) is ervaringsdeskundige: „Omdat wij erbij zijn, zijn ze een stuk serieuzer. We vertellen de studenten hoe het is om een beperking te hebben.” Nijssen: „Ze komen erachter dat we eigenlijk allemaal onze beperkingen hebben.”

Erika Scheer, docent op het Nova College en intermediair met Hart van Nova: „En dat is niet alleen goed voor de studenten, maar ook voor de docenten. Zij hebben vaak ook nog geen ervaring met mensen met een beperking.” De cliënten worden op alle vlakken ingezet. In de tandartsstoel, in de kappersstoel of als Lotusslachtoffer.

Begrip voor mensen met een verstandelijke beperking bij toe-

De zes cliënten van Hart voor Nova op pad met de koffie- en theekar.

FOTO UNITED PHOTOS/ROB VAN WIERINGEN.

komstig zorgpersoneel is cruciaal. Niet alles is wat het lijkt bij die doelgroep, je moet niet alleen afgaan op het gedrag, maar goed proberen te begrijpen wat daarachter zit. Nijssen geeft een voorbeeld. „De fiets van een van de cliënten stond in de schuur en de afspraak was dat die in een vierkantje mocht staan. Toen stond er iets in het vierkantje en werd de cliënt helemaal boos. Terwijl de student zei: 'Ja, maar er is toch genoeg ruimte? Wat is het probleem?' Maar voor iemand met een verstandelijke beperking is dat vierkantje zijn veiligheid en het zorgt voor vertrouwen. Als een begeleider zich niet aan afspraken houdt, voelt iemand zich niet veilig.”

Communiceren

Een ander aandachtspunt dat de ervaringsdeskundigen aan de studenten overbrengen, is het leren communiceren met mensen met een verstandelijke beperking. Nijssen: „Iemand met een verstandelijke beperking hoort al zo vaak dat hij iets niet begrijpt en vindt het moeilijk om te zeggen dat hij iets niet begrijpt. Ze geven dan vaak gewenste antwoorden. Dan is het belangrijk om de juiste vragen te stellen. Bijvoorbeeld door te vragen: 'Kan je me vertellen hoe je de medicijnen moet innemen?' Dat je

„
Ik sta vaak voor de klas bij studenten en dan kunnen ze vragen stellen aan mij

Rick

kan controleren of iemand het begrepen heeft.”

Hart voor Nova is in vijf jaar tijd langzaam uitgebreid. De twee Jeroens zijn cliënten van het eerste uur. „We hebben laten zien dat we meer kunnen dan men soms denkt”, zegt de 32-jarige Jeroen uit Heemstede. Ook Rick (38) heeft zijn plek gevonden. „Ik sta vaak voor de klas bij studenten en dan kunnen ze vragen stellen aan mij.” Dat is helemaal in het straatje van Rick, want hij is een spraakwaterval en grijpt elke gelegenheid aan

om een praatje te maken met wie dan ook. Van alle werkzaamheden vindt Rick de koffie- en theeronde het leukst. Met de kar gaan de cliënten op pad om docenten te voorzien van een warme versnapering. Rick: „Ik heb geleerd dat je dan niet al te lang moet praten. En inschenken doe je op de kar of op een tafel, anders loopt de koffie over en dan kan iemand zich branden. Dus niet inschenken als iemand het bekertje vasthoudt.” Sam (25) uit Haarlem vindt het rondbrengen van de post het leukst. „Dan mag je naar de bovenste verdieping en een praatje maken met de receptionistes.”

Opruimen

Niet alles is even leuk, zoals op elke werkplek trouwens. Donald: „Het opruimen van het Studieplein vind ik wat minder leuk. Daar is de meeste rommel.” Jeroen (40) heeft nog een verzoek aan de mbo-studenten: „Geen kauwgom onder de tafels plakken.”

De Praktijkverklaring is de kroon op het werk van de afgelopen vijf jaar. Nijssen: „De cliënten leren er zoveel. Ook om om te gaan met andere collega's die ze niet altijd voor het uitzoeken hebben. Net als op je werk moet je met iedereen samenwerken.”

De kunst bij de werkzaamheden

is wel om niet uit het oog te verliezen dat de cliënten een beperking hebben. „De ene dag kan iemand de wereld aan, de andere dag even niet. Dan zeggen we dat tegen de conciërges en dan doet iemand een stapje terug. Maar het uitgangspunt is wel dat het werk goed moet gebeuren en dat als je een taak krijgt, je die moet afronden”, zegt Nijssen.

Droombaan

Soms pakken de cliënten extra taken op die eigenlijk niet bij hun takenpakket horen. Gniffelend vertelt Donald dat zijn computer-skills nogal eens van pas komen. „Mijn droombaan is om ooit ict'er te worden. Nu help ik vaak al personeelsleden als die problemen hebben met hun computer.”

Bij de studenten zorg en welzijn gaat er soms ook een vlammetje branden door het contact met de cliënten van Hart voor Nova. Nijssen: „Dan willen ze stage lopen bij Hart voor Nova of de Hartekamp Groep. Die zijn daar ook blij mee, want er is een groot tekort aan goed personeel.” Het Nova College hoopt dat de Praktijkverklaring ervoor zorgt dat andere werkgevers de deelnemers een kans geven. Sam denkt van wel: „Door dit certificaat kan je hopelijk ook ergens anders werk vinden.”